

Nieuws uit Accra

Bouwen aan een feministische vredesbeweging

Dit was het thema van het 23ste internationale congres van de Women's International League for Peace and Freedom (WILPF Int) dat van 20 tot 22 augustus is gehouden in Accra, Ghana. Voorafgaand aan het congres vond op 18 augustus een forum plaats over het 'Bouwen aan een Afrikaanse feministische vredesbeweging'.

Vredesactivisten uit de hele wereld en in het bijzonder uit Afrika, werden door WILPF met dit congres en het forum samengebracht om te discussiëren over de onderliggende oorzaken van geweld en de rol van vrouwen in sociale transformatie, economische rechtvaardigheid en vrede. Zo wil WILPF bouwen aan een feministische vrouwenbeweging om gezamenlijk te werken aan de gewenste veranderingen, te beginnen op lokaal niveau. Ruim 250 vrouwen uit 37 verschillende landen namen deel aan het congres en het forum, waaronder een brede delegatie van WILPF NI. Hier enkele belangrijk thema's voor het voetlicht. Meer informatie is beschikbaar op www.wilpf.org.

Inhoud:

1. Besluiten congres

Ite van Dijk

2. Militarisering

**Ted Strop -
von Meijenfeldt**

3. Mediation

Anke Kuiper

4. Migratie

Ite van Dijk

V.l.n.r.: Ted Strop-von Meijenfeldt, Ite van Dijk, Anke Kuiper, Niké Wentholt, Inge Stemmler en Petra Keppler.

Foto's: Ted Strop-von Meijenfeldt

Redactie: Coby Meyboom en Niké Wentholt

1. Besluiten congres

Het congres koos een nieuw internationaal bestuur. Joy Onyesoh (Nigeria) is de nieuwe voorzitter. Er zijn nieuwe groepen en secties toegelaten. Afrika telt nu zestien secties en groepen. Terecht kreeg daarom het eerste persbericht van WILPF over het congres de titel 'Feminist Peace Activism Rising in Africa'.

Wat de samenstelling van het internationale bestuur betreft, is er ook het en ander veranderd en het aantal bestuursleden verminderd. Nationale secties worden voortaan via een afgevaardigde in hun regio in het internationale bestuur vertegenwoordigd, in plaats van per sectie. Voor de regio Europa is dat Heidi Meinzolt met als plaatsvervanger Lina Hjärtström. Heidi is tevens voorzitter van de regio Europa, waarin de Nederlandse sectie vertegenwoordigd wordt door Willo Buskes met Ite van Dijk als plaatsvervanger.

Er is een nieuw driejarenprogramma aangenomen. Dit internationale programma bevat vier werkgebieden: Building the Movement, Redefining Security, Leveraging Feminist Perspectives on Peace en Promoting Socio-Economic Justice.

Building the movement kan langs vele wegen: studiebijeenkomsten, onderzoek, publiekscampagnes - eventueel samen met anderen-, lesgeven op scholen, trainingen, demonstraties, netwerken en lobby. Tijdens een workshop constateerden we dat we in de Nederlandse sectie vooral gericht zijn op discussie en onderzoek. Het nieuwe internationale programma wil inspireren tot meer – feministische- actie met aandacht voor: 'analysis, awareness-raising, advocacy, activism and organising, alliance-building, local to global, solidarity dialogues, and resourcing feminist peace'.

De financiën zijn op orde en er is een driejarenbegroting aangenomen. Inge Stemmler nam afscheid als voorzitter van de Standing Finance Committee met een krachtige speech over de relatie tussen ongezonde financiën en oorlog. Zij sloot af met de woorden: 'De vijand van het

Het nieuwe internationale bestuur

kapitalisme is vrede'.

Er zijn diverse resoluties aangenomen, waaronder twee zogeheten omnibusresoluties. Dit type resolutie is veel omvattender en gedetailleerder dan een gewone resolutie. Het secretariaat maakt een toolkit voor de omnibusresoluties, waarmee secties een actie in eigen land kunnen opzetten. De werkgroep Environment lanceerde het WILPF Environmental Peace Education Initiative ter ondersteuning van secties en groepen bij activiteiten rond

klimaatverandering, duurzaamheid en vrede. Zie ook: www.mywilpf.org.

2. Militarisme

Tijdens het WILP-congres zijn twee omnibusresoluties aangenomen. De ene over migratie, de andere over militarisering. We zien in de samenleving dat de militarisering enorm is toegenomen: zichtbare aanwezigheid van zwaarbewapende militairen, groeiende uitgaven voor defensie. Daarbij komt ook nog de ontwikkeling van allerlei nieuwe wapensystemen, zoals 'killer robots' en de oorlog in de ruimte. Aannee van een resolutie op dit terrein lag dan ook voor de hand.

Toch blijft deze resolutie een stuk papier, wanneer de WILPF-leden niet met elkaar en met de samenleving aan de implementatie ervan werken. Het is daarom nodig, dat wij terdege deze resolutie bestuderen en plannen voor toekomstige actie ontwikkelen. De resolutie roept op om actie te voeren voor ontmanteling van alle industrie die bijdraagt aan oorlog en conflict. Misplaatste overheidsprioriteiten die het milieu, de mensenrechten of de menselijke waardigheid schenden, moeten een halt worden toegeroepen! Dit om nieuwe stromen migranten en het bijbehorende ernstige geweld tegen vrouwen te voorkomen.

Terwijl de wereldwijde wapenhandel per jaar meer dan \$ 375 biljoen bedraagt en de militaire uitgaven uitkomen op \$ 1.68 triljoen in 2017, beschikken organisaties als WILPF nauwelijks over geld voor campagnes. Dat terwijl acties voor ontwapening en tegen alle vormen van wapens, zowel de kleine als de nucleaire wapens, meer dan ooit nodig zijn. Er ligt immers een duidelijk link tussen militarisme, de aanslag op het milieu en de oorzaken voor conflicten.

In de resolutie wordt daarom een aantal heel concrete voorstellen en oproepen aan regeringen gedaan, zoals het tekenen van het Verdrag tegen Kernwapens en dat tegen de Wapenhandel. Deze worden hier niet allemaal opgesomd. Vele zijn bekend en liggen voor de hand. De resolutie eindigt met speciale aandacht voor het meest arme deel van de bevolking, waarvan jongeren systematisch worden geworven voor het leger, dat hen ontmenselijkt door hen te laten doden, martelen en oorlog te voeren. De resolutie spreekt zich tenslotte uit tegen de militarisering van gangs, kartels en paramilitaire groepen. Hun geweld in de samenleving verschilt niet van dat in oorlog!

Nu de WILPF inmiddels 103 jaar bestaat is haar inzet en actie opnieuw en in toenemende mate nodig!

WILPF Kameroen stelt zich voor

3. Mediation

Conflictpreventie vereist volledige en gelijke participatie van vrouwen op alle niveaus. Ook in Afrika worden vrouwen systematisch uitgesloten van overleg inzake vredesonderhandelingen en

conflictpreventie. Formele vredesprocessen worden te vaak losgekoppeld van grassroots vredesprocessen. Hoe kunnen we nu de rol van vrouwen en het genderperspectief in mediation (oftewel bemiddeling) versterken en de verbinding maken tussen formele en informele circuits?

Het gaat bij mediation om een effectieve manier van communiceren, en het moet van twee kanten komen. Het betekent dat er een gesprek is na een conflict en daarbij luistert de

mediator naar beide partijen. Het is geen dispuut, maar eerder een gesprek om tot een redelijke overeenkomst te komen. De beslissing is aan beide partijen. Het is geen arbitrage en mediation kan eraan voorafgaan. Je bent op zoek naar "common grounds". Welke capaciteiten moet de mediator hebben? Je hebt empathie, gedrevenheid, onpartijdigheid en discretie nodig. Je moet te vertrouwen zijn, vooral kunnen luisteren en non-verbale communicatie kunnen duiden. Goede interculturele vaardigheden zijn onmisbaar. Daarvoor is wel degelijk training nodig, met name om eigen vooroordelen uit de weg te ruimen.

In het Afrikaanse landschap is er vaak sprake van een door de overheid geleide mediation, maar die is vaak partijdig, zoals in Kameroen. Topdown mediation werkt niet. Het moet van de lokale gemeenschap zelf komen. Voordat mediation kan starten, moet historisch bewustzijn worden gekweekt. Daar is training voor nodig. Dit gebeurt bijvoorbeeld in Ghana en dat werkt pacificatie in de hand. Madeleine Rees benadrukt het bestaan van het 'Women mediators across the Common Wealth Network', door de UK fors ondersteund. Zie ook: Women in Peacebuilding Network (Wipnet), onderdeel van Wanep: <http://www.wanep.org/wanep/>. In Nederland traint Clingendael Afrikaanse vrouwelijke mediators in onderhandelingsprocessen. Dit gebeurt in samenwerking met de Afrikaanse Unie.

4. Migratie

Migratie is en blijft een belangrijk thema voor WILPF. Aanleidingen voor migratie kunnen verschillen per continent, maar er zijn ook gemeenschappelijke oorzaken en effecten. WILPF heeft een traditie in het opkomen voor migranten. Migratie is immers vaak nauw verweven met een tekort aan duurzame vrede en sociale rechtvaardigheid. De houding tegenover migratie kan ook een bron zijn van nieuwe conflicten met geweld.

In Afrika zijn veel immense vluchtelingenkampen ontstaan als gevolg van politieke strijd, geweld, droogte en voedseltekort. Daarnaast uiten Afrikaanse secties hun woede over de praktijken van ronselaars, aangeduid als maffia, die in Afrikaanse landen mensen overhalen tot migratie en hen vervolgens uitbuiten, beroven en misbruiken. In de Afrikaanse kampen is het voor vrouwen vaak heel onveilig. Langer verblijf of geboren worden in een kamp kan leiden tot staatloosheid met heel veel problemen tot gevolg. Europa heeft te maken met instroom van vluchtelingen voor politiek geweld en met arbeidsmigratie, verschijnselen waartegen mensen - ook elders - worden gemobiliseerd. In de VS wordt geprobeerd arbeidsmigratie te stoppen. In Myanmar is een etnisch conflict oorzaak van een enorme vluchtelingenstroom naar Bangladesh. In Zuid-Amerika vluchten mensen door extreem voedseltekort.

In de omnibusresolutie over migratie benoemt WILPF als oorzaken: toenemende ongelijkheid en kapitalisme, militarisme, voor het milieu schadelijke economische activiteiten, de patriarchale cultuur gericht op strijd en dominantie en slecht bestuur. De schrijnende gevolgen van migratie worden versterkt door negatieve beeldvorming. Er is sprake van veel seksueel geweld tegen vrouwen. De resolutie roept op tot opvang overeenkomstig de mensenrechtenverdragen en met bijzondere aandacht voor de kwetsbare positie van vrouwen. WILPF-secties kunnen samen met andere maatschappelijke organisaties voor de rechten van migranten opkomen, zich verzetten tegen de toenemende negatieve beeldvorming en pleiten voor deelname van gevluchte vrouwen aan vredesonderhandelingen.

Voorop blijft staan het aanpakken van de oorzaken van migratie: 'Move the money from war to peace, investing in public and private infrastructures such as schools, hospitals, roads, water supply and other basic essential resources'.

